

מנה בדת

שינון הדף היומי בדרך קצרו

לע"נ רבי אהרן בן רבי נתנאל

וינר זצ"ל
הערות והנצחות
אר 0548449853
מיל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 168 פרשת ויקהל פקודי תשפ"ג

נזיר נה-סא

משנה ר"ע דן לפני ר"א שאם נזיר מגלח על מגע ומשא בעצם כשעורה שלא מטמאה באהל, א"כ רביעית דם שמתמאה באהל ודאי שנזיר יגלח על מגעה ומשאה, אמר ר"א שאין דנים משם בק"ו, וכשומר ר"ע דברים אלו לפני ר' יהושע אמר לו יפה אמרת אלא כך היא ההלכה.

דף נז גמרא הסתפקו אם עצם כשעורה למדו מהלכה ובאים ללמוד רביעית דם מק"ו ולא לומדים ק"ו מהלכה, או שרביעית דם היא הלכה ועצם כשעורה למדו מק"ו ולא לומדים ק"ו מהלכה, וישנה ברייתא שאומרת בפירוש שעצם כשעורה הוא הלכה ורביעית דם הוא מק"ו ואין ללמוד ק"ו מהלכה.

פרק שני נזירים

משנה אם אדם אחד אמר לב' נזירים ראיתי שאחד מכם נטמא אך איני יודע מיהו, יגלחו שניהם ויביאו קרבן טומאה וטהרה ויאמר אחד אם אני הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך ואם אני הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך ויספרו שלושים יום ויביאו קרבן טהרה ויאמר אם אני הוא הטמא הקרבן טומאה היה שלי וקרבן טהרה שלך ועכשיו זה קרבן טהרתי, ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה היה שלי וקרבן טומאה היה שלך וזה קרבן טהרתך. **גמרא** יש להקשות שכל ספק טומאה ברשות היחיד לומדים מסוטה שיש רק בועל ונבעלת ומחמירים בה מספק, וכך בכל ספק טומאה כשיש רק שני אנשים מחמירים, אך כאן שהיו ב' נזירים וגם האחד שראה אותם והם שלושה א"כ זה כספק טומאה ברה"ר שטהור, אמר רבה בר רב הונא שמדובר שאמר ראיתי שנזקה טומאה בניכם ואז הם רק שנים, ואמר רב שכן מדויק **עמוד ב** ממה שכתוב ואיני יודע איזה מכם והוא לא אמר שכחתי משמע שהוא לא היה ביניהם.

שנינו במשנה שמגלחים מספק, ויש להקשות שיתכן שאינו טמא והוא עושה הקפת הראש, ושמואל אומר שמדובר בקטן או אשה שאין בהם איסור הקפה, ולכאורה ממה ששמואל לא תירץ שהקפת כל הראש אין בה איסור הקפה א"כ יש לדייק שהוא סובר שהקפת כל הראש נחשבת הקפה, ומר זוטרא שנה את דבריו שמואל על המשנה הבאה שנזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים אחר ששים יום ומגלח ד' תגלחות, ולכאורה הוא עושה הקפה ושמואל מעמיד באשה וקטן.

רב הונא אומר שהמקיף את הקטן חייב אמר רב אדא בר אבהו לרב הונא מי מגלח את ילדך אמר לו חובה אשתי אמר רב אדא שחובה תקבור בניה ואכן כל ימיו של רב אדא בר אבהו לא התקיימו בניו לרב הונא, לכאורה שניהם סוברים שהקפת כל הראש נחשבת הקפה וסבר רב הונא שכתוב בפסוק **לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך** ורק כמי שיש איסור השחיתת יש איסור הקפה וא"כ נשים לא נאסרו בהשחיתת ולכן לא נאסרו בהקפה, ורב אדא בר אבהו סובר שהאיסור הוא בין על המקיף בין על הנקיף, והמקיף חייב רק כשהניקף חייב והמקיף קטן שאינו חייב גם המקיף אינו חייב.

לכאורה נחלקו תנאים בהקפת כל הראש, ששנינו שכתוב **ראשו** במצורע **דף נח** ולכאורה נאמר **לא תקיפו פאת ראשכם** וא"כ גם מצורע נאסר קמ"ל **ראשו** שהוא מגלח הכל, ובברייתא אחרת למדו שמה שכתוב ראשו במצורע שלא נלמד מנזיר שנאמר בו **תער לא יעבור על ראשו** וא"כ גם נזיר מצורע יאסר בגילוח, קמ"ל **ראשו** שהוא יגלח, ולכאורה הברייתא שלומדת לנזיר סוברת שהקפת כל הראש אינה הקפה ולכן צריך את הפסוק במצורע לדחות את הלאו ועשה של **קדוש יהיה** של נזיר, והברייתא שממעטת מלא **תקיפו** סוברת שהקפת כל הראש נחשבת הקפה והפסוק בא לדחות לאו לבד של הקפת הראש, ורבא אומר שלכו"ע הקפת כל הראש אינה הקפה והפסוק בא לרבות כשהקיף וגילח אח"כ וכמו שבגילוח בבת אחת אינו עובר כך כשגלח אח"כ אינו חייב, אך קשה לדעת ר"ל שעשה דוחה לא תעשה רק כשאינו יכול לקיימו בלי לעבור על הלאו, ועשה לא דוחה לא תעשה כשניתן לקיים את העשה בלי לעבור על הלאו וא"כ צריך לגלח בבת אחת, ולכו"ע הקפת כל הראש היא הקפה ומי שמעמיד את הפסוק לדחות לאו ועשה כי לומדים מלא **תלבש שעטנו גדילים תעשה לך** מהם ועשה דוחה לאו לבד, ומי שלומד שראשו בא לדחות לאו לבד לא לומדים מגדילים שהפסוק היה בא לדרוש כדברי רבא שהקשה שבפסוק אחד נאמר **ונתנו על ציצית הכנף** והיינו מין כנף פתיל תכלת, ובפסוק אחר כך כתוב **צמר ופשתים**, וצ"ל שצמר ופשתים פוטרם בין במינם בין שלא במינם, ושאר מינים פוטרם רק במינם ואינם פוטרם שלא במינם.

מי שלומד מראשו לדחות לאו לבד הוא ילמד שעשה דוחה לאו ועשה מהפסוק **זקנו** שכתוב **ופאת זקנם לא יגלחו** וזה כולל גם כהן מצורע והפסוק אומר **זקנו** אפילו שהוא כהן שיש בו גם עשה, ומי שלומד מראשו לדחות לאו ועשה לכאורה קשה שילמד מזקנו, אך יש להקשות גם לרב

דף נה רבי סובר שהנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טמא ור' יוסי בן ר' יהודה מטהר, לכאורה נחלקו שרבי סובר שאיסור ארץ העמים הוא גם באויר ולר' יוסי בר' יהודה זה רק בגוש ויש הפסק בינו לבין הגוש, ויש לדחות שלכו"ע האיסור הוא גם בגוש, ונחלקו שלר' יוסי בר' יהודה אהל הנזרק נחשב אהל לחצוץ ולרבי אינו נחשב אהל לחצוץ, אך ישנה ברייתא שר' יוסי בר' יהודה אומר שאם זרק תיבה מלאה כלים באהל המת היא טמאה ואם היתה מונחת היא טהורה, אלא י"ל שלכו"ע איסור ארץ העמים הוא רק באויר ונחלקו שרבי גזרו גם בדבר שאינו מצוי ולר' יוסי בר' יהודה לא גזרו בדבר שאינו מצוי, וכן שנינו בברייתא שהנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טהור ואם נכנס בקרון או ספינה ובספינה גדולה עם תורן טמא כי זה שכית, או שנחלקו שרבי גזר שמה יוציא ראשו ורובו לשם, ור' יוסי לא חשש לכך וכן שנינו בברייתא שר' יוסי בר' יהודה אומר שהנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טהור עד שיוציא ראשו ורובו לשם.

רב חסדא אומר שרק בנזירות מועטת אין ימי צרעתו עולים מהחשבון אך בנזירות מרובה הם עולים בחשבון, ומקשה רב שרביא ששנינו במשנה מתחיל ומונה מיד ואין מבטל בהם את הקודמין, והרי בנזירות מועטת ודאי צריך גידול שער, **עמוד ב** וא"כ מדובר בנזירות מרובה ובכ"ז כתוב מתחיל ומונה מיד משמע שימי צרעתו לא עלו לו, ורב שרביא תירץ שמדובר בנזירות של חמישים יום וכבר ישב עשרים מהם ונולדה בו צרעת ואז הוא יושב עוד ל' יום של נזיר שיש לו בהם גידול שער, ורמי בר חמא מקשה ששנינו לקמן נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק.

דף נו יכול לאכול בקדשים אחר ס' יום שממ"נ היתה לו תגלחת של צרעת ושל נזיר, ויכול לשתות יין ולהטמא למתים אחר ק"כ יום לצאת מכל הספיקות שצריך שתהיה תגלחת ודאית של נזירות ושל צרעת, ושנו על זה שזה רק בנזירות מועטת אך בנזירות בת שנה יכול לאכול אחר ב' שנים שרק אז יש תגלחת טהרה ושותה יין ונטמא למתים אחר ד' שנים שאז זה תגלחת ודאית של נזירות, ואם נאמר שימי חילוטו עולים לו יספיקו לו ג' שנים ושלושים יום, אלא משמע שימי חילוטו לא עולים לו מהמנין, ור' בר רב אשי מקשה ששנינו בברייתא שאמנם למדנו שטומאה לא עולין לו מהמנין וימי חילוטו נלמד בק"ו, שאם ימי טומאתו מגלח ומביא קרבן וכן בימי חילוטו וכמו שימי הטומאה לא עולים לו מהמנין כך ימי חילוטו לא יעלו לו מהמנין, אך יש לפרוך שימי הטומאה מבטלים את הקודמים לכן לא עולים מהמנין אך ימי חילוטו שאינם מבטלים את הקודמים יעלו מהמנין, ויש ללמוד מנזיר שנמצא בקבר ושערו ראוי לתגלחת נזירות ובכ"ז אינו עולה לו מהמנין, א"כ ימי חילוטו שהשער אינו ראוי לתגלחת נזירות ודאי שלא יעלה מהמנין, וכ"ז ימי חילוטו, והימים שהוא סופר לכאורה יש ללמוד מק"ו, **עמוד ב** שכמו שימי חילוטו לא עולים לו כך ימי ספורו לא יעלו לו, ואין ללמוד ימי הסגרו מק"ו שאם ימי חילוטו מטמא בהם משכב ומושב ואינם עולים לו כך ימי הסגרו שמתמא בהם משכב ומושב שלא יעלו לו, אך יש לפרוך שימי חילוטו אינם עולים לו כי הם טעונים תגלחת וקרבן אך ימי הסגרו שאינם טעונים תגלחת וקרבן יעלו למנין ולכן אמרו במשנה שימי ספורו וגמרו לא עולים מהמנין אך ימי הזב והזבה וימי הסגרו של מצורע עולים לו מהמנין וכתוב שימי טומאתו לא מבטלים את הקודמים ואם מדובר בנזירות מועטת הרי צריך גידול שער אלא מדובר בנזירות מרובה ובכ"ז אינם עולים לו מהחשבון, ומוכח לא כדברי רב חסדא שבנזירות מרובה זה עולה לו מהחשבון.

משנה ר"א אמר בשם ר' יהושע שטומאה ממת שנזיר מגלח עליה חייבים עליה על ביאת מקדש, וטומאת ממת שאין הנזיר מגלח עליה לא חייבים בביאת מקדש, ור"מ סובר שזה לא יותר קל מטומאת שרץ שחייבים בביאת מקדש. **גמרא** לכאורה ר"א למד את זה בשם ר' יהושע בר ממל שר"א אמר שכשהלך לערדסקיא מצא שר' יהושע בן פתור ראש דין לפני ר"מ בהלכה שטומאה ממת שנזיר מגלח עליה חייבים בה על ביאת מקדש ואם אין הנזיר מגלח עליה לא חייבים עליה בביאת מקדש, ואמר לו ר"מ שאינה קלה מטומאת שרץ, אמר לו ר"א האם מכיר אתה את ר' יהושע בר ממל אמר לו כן, אמר לו שהוא אמר בשם ר' יהושע שרק בטומאה שנזיר מגלח עליה חייבים בביאת מקדש ואם אינו מגלח לא חייבים עליה בביאת מקדש, וראים שר"א למד את זה מר' יהושע בר ממל, ומוכח שכשאומרים שמועה בשם משהו אין צורך לומר ממי שמעת ומספיק לומר את הראשון ואת השלישי, ור"נ בר יצחק מוכיח את זה מברייתא שנחום הלבלר אמר שהוא קיבל מר' מיאשה שקיבל מאבא שקיבל מהזוגות שקבלו מהנביאים שהלכה למשה מסיני שהזורע שבת וחרדל בב' וג' מקומות נותן פאה לכל אחת מהם והוא לא מחשיב גם את יהושע וכלב.

השני שנלמד מזקנו לכל מקום שעשה ידחה לאו ועשה אלא שאין ללמוד מהלאוים של כהונה שאינם שוים בכולם ולכן גם לא ניתן ללמוד נזיר מכהן כי זה לא שווה בכל.

מי שלומד מראשו לנזיר את הפסוק זקנו הוא ילמד כמו ששינו בברייתא שכתוב **ופאת זקנם לא יגלחו** שאין לומר שאסור גם במספריים שהרי נאמר **לא תשחית ואין לומר שגם במלקט ורהיטני יהיה חייב שכתוב ופאת זקנם לא יגלחו** שחייב רק בגילוח שיש בו השחתה חייב והיינו בתער.

מי שלומד מראשו לדחות לאו לבד לכאורה אין צורך לדרוש גם בראשו וגם בזקנו שגילוח מצורע דוחה לאו וגם לאו ועשה, ויש לומר שהם שקולים ונלמד את שניהם שאין ללמוד כהן מנזיר כי נזיר יכול להשאל על נזרו, ונזיר לא נלמד מכהן שהוא לאו שאינו שווה בכל, ואי אפשר ללמוד מהם שאר איסורים שיש לפרוך שרק נזיר ישנו בשאלה וכהן איסורו אינו שווה בכל.

רב אומר שאדם יכול להקל כל גופו בתער, אך קשה מברייתא שהמעביר בית השחי ובית הערוה לוקה, יש לומר ששם מדובר בתער אך במספריים מותר, ורב התיר בתער הכוונה כעין תער.

ר' חייא בר אבא אומר בשם ר' יוחנן שהמעביר בית השחי ובית הערוה לוקה משום **לא ילבש גבר שמלת אשה**, אך קשה ששינו בברייתא שהעברת שער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים, ויש לומר שמה שאמר ר' יוחנן לוקה הכוונה מדרבנן,

דף נט לשינא בתרא ר' חייא בר אבא אמר בשם ר' יוחנן שהמעביר בית השחי ובית הערוה לוקה משום **לא ילבש גבר שמלת אשה**, אך קשה ששינו בברייתא שהעברת שער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים, וי"ל שר' יוחנן סובר כמו ברייתא שאומרת כך להדיא שהמעביר שער בית השחי ובית הערוה עובר משום **לא ילבש גבר שמלת אשה** והתנא שאומר שזה רק מדברי סופרים למד שלכאורה הפסוק מיותר שהרי כתוב **תועבה היא** וכל לבוש אשה על איש ושל איש על אשה אין בו תועבה אלא בא לדרוש שאיש לא ילבש שמלת אשה וישב בין הנשים וכן אשה לא תלבש בגד של איש ותשב בין אנשים, ור"א בן יעקב לומד מזה שאשה לא תצא בכלי זין למלחמה שכתוב **לא יהיה כלי גבר על אשה, ולא ילבש גבר שמלת אשה** שגבר לא יתקן עצמו בתיקוני הנשים.

ר"נ אומר שמותר לנזיר להעביר שער בית השחי ובית הערוה, ואין הלכה כמותו.

אמרו התלמידים לר"ש בר אבא שאין לר' יוחנן שערות בבית השחי, אמר להם שהם נשרו מחמת זקנה.

אדם אחד התחייב מלקות לפני רב אמי ובית שחיו התגלה וראו שאינו מגולח, אמר ר' אמי עזבוהו שהוא מהחברים שאינם מגלחים שם.

רב שאל את ר' חייא אם מותר לגלח שער בית השחי ובית הערוה אמר לו שאסור אמר לו והרי הוא גדל וא"כ מותר לגלח משום צער, אמר ר' חייא כמה שיגדל יותר זה ינשור, ורב שאל את ר' חייא אם מותר להתחכך כדי שישור שם השער אמר לו שאסור, שאל אותו אם מותר בבגדו, אמר ר' חייא שמותר, ויש אומרים שרב שאל אם מותר להתחכך בתפילה בבגדו ואמר ר' חייא שאסור ואין הלכה כמותו שהרי אינו נוגע בידו.

עמוד ב משנה אם אחד מהנזירים שנטמא מספק מת אמר ר' יהושע שיחפש אחד מהשוק שידור כנגדו נזירות ויאמר אם טמא הייתי הרי אתה נזיר מיד ואם טהור הייתי הרי אתה נזיר אחר שלושים ויספרו ל' יום ויביא קרבן טומאה וקרבן טהרה ויאמר אם אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה הוא בספק, ויספרו שלושים יום ויביאו קרבן טהרה ויאמר אם אני הייתי טמא הקרבן טומאה היה שלי וקרבן הטהרה שלך ועכשיו זה קרבן טהרתי ואם אני הייתי הטהור קרבן הטהרה שלי וקרבן הטומאה היה בספק ועכשיו זה קרבן טהרתך, אמר לו בן זומא מי ישמע לו שידור כנגדו בנזיר, אלא יביא חטאת העוף ועולת בהמה ויאמר אם טמא הייתי חטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה חובה וזו נדבה וזו חובה ואם קרבן טהרה ויאמר אם טמא הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזה שאר קרבני, אמר ר' יהושע א"כ נמצא שהוא מביא את קרבנותיו לחצאים, אך חכמים הוודו לבן זומא. **גמרא** יש להקשות על ר' יהושע מה החסרון שיביא לחצאים ואמר שמואל שאכן ר' יהושע אמר את זה רק לחדד את התלמידים, ואמר ר"נ מה יעשה ר' יהושע למעיים או החלבים שלא יסריחו בינתיים.

משנה אם הנזיר היה טמא בספק וגם מוחלט לצרעתו מספק יאכל בקדשים אחר ששים יום ושותה יין ומיטמא למתים אחר ק"ב יום שתגלחת הנגע דוחה את תגלחת הנזיר רק כשהוא ודאי אך כשהוא ספק אינה דוחה.

דף ס גמרא שנו על המשנה שזה רק בנזירות מועטת אך בנזירות בת שנה אוכל בקדשים אחר שתי שנים ושותה יין ומיטמא למתים אחר ד' שנים ומגלח ד' תגלחות, בראשונה מביא צפרי מצורע וחטאת העוף של קרבן טומאת נזיר ועולת בהמה של קרבן טהרה של נזיר, בתגלחת שניה מביא חטאת העוף ועולת בהמה וכן בתגלחת שלישית, וברביעית יביא רק קרבן טהרה, בתגלחת הראשונה יביא צפרים שאם הוא רק מצורע זה קרבן טהרתו וחטאת העוף שהיא על ספק טומאה תלך לקבורה והעולה באה

נדבה, ואי אפשר לגלחו תוך שבעה שמא אינו מוחלט והתורה אסרה לנזיר להתגלח, ואם אינו מצורע א"כ חטאת העוף הוא חובתו והצפרים ממילא נעשים בחוץ ואין זה חולין בעזרה, ועולת בהמה יכולה לבא גם נדבה, ואם אינו מצורע ואינו טמא א"כ הצפרים נעשים בחוץ וחטאת העוף נקברת ועולת בהמה היא חובתו, אך יש להקשות שאם הוא נזיר טמא הוא צריך להביא אשם, ויש לומר שזה כדעת ר"ש שיכול להביא אשם ולהתנות, בתגלחת השניה והשלישית אינו צריך להביא צפרים שכבר הביאם בתגלחת ראשונה, ועל הצד שהוא מוחלט א"כ חטאת ועולת בהמה אחת לספק ספירתו ואחת לספק טומאתו, ובתגלחת הרביעית יביא קרבן טהרה ויתנה **עמוד ב** ואם הוא ודאי נזיר העולה הראשונה היתה חובה וזו נדבה, ואם הוא טמא ומוחלט הראשונה היתה נדבה וזו חובה וזה שאר קרבנו.

אם היה טמא ספק ומוחלט ודאי, יכול לאכול בקדשים אחר שמונה ימים וישתה יין ויטמא למתים אחר ס"ז ימים, ואם היה ספק מוחלט וטמא ודאי יאכל בקדשים אחר ל"ז ימים וישתה יין ויטמא למתים אחר ע"ז ימים, ואם היה טמא ודאי ומוחלט ודאי יאכל בקדשים אחר שמונה ימים וישתה יין ויטמא למתים אחר מ"ד ימים.

תלמידי רשב"י שאלוהו האם תגלחת אחת מועילה למצורע ונזיר טהור אמר להם שלא, אמרו לו למה, אמר להם שאם שניהם מגלחים כדי לגדל א"כ זה יועיל לשניהם אך בנזיר זה להעביר ובמצורע זה לגדל, שאלוהו שאמנם זה לא יועיל לימי חלוטו אך זה יועיל לימי ספורו אמר להם שאם שניהם זה לפני זריקת דמים אתם צודקים אך במצורע זה לפני זריקת דמים ובנזיר הגילוח הוא אחר זריקת דמים, שאלוהו שאמנם זה לא יועיל לימי צרעתו ונזירותו אך זה יועיל לימי צרעתו וטומאתו, אמר להם שאם שניהם לפני טהרה במים אתם צודקים אך טמא מגלח אחר טהרה במים ומצורע מגלח קודם ביאת מים, אמרו לו שאכן לא יועיל לימי ספורו ונזירותו אך יועיל לימי חלוטו וטומאתו שבשניהם הגילוח הוא לגדל, אמר להם שבנזיר טהור ומצורע, תגלחת מצורע זה להעביר ושל נזיר הוא לגדל, ונזיר טמא שהוא מצורע, במצורע זה לפני ביאת מים ובנזיר זה אחר ביאת מים, **דף סא** ר' חייא שנה זה לפני ביאת מים וזה לאחר ביאת מים, זה לפני זריקת דמים וזה לאחר זריקת דמים.

רמי בר חמא מסתפק האם הד' תגלחות שאמרנו לעיל הם משום מצוה או כדי להעביר שער טומאה, ונ"מ האם אפשר לגלח בסם, שמשום מצוה צריך דוקא בתער, ואם זה כדי להעביר שער טומאה א"כ מועיל אפילו בסם, ורבא הוכיח ממה ששינוי שמגלח ד' תגלחות ואם משום העברת שער טומאה היה מספיק ג' תגלחות שהרי ברביעית כבר אין שער טומאה, אלא משמע שזה תגלחת מצוה.

פרק הכותים

משנה אין נזירות לכותים אך לנשים ועבדים יש נזירות, ויש חומרא בנשים על עבדים שהאדון יכול לכפות את עבדו לשתות יין אך בעל אינו יכול לכופו את אשתו לשתות יין אם לא הפר לה. **גמרא** כתוב בפרשת נזיר **דבר אל בני ישראל** ולא לעכו"ם **ואמרת אליהם** לרבות עבדים, ולכאורה אין צורך לרבות עבדים שהרי שנינו שעבד חייב בכל מה שאשה חייבת, ורבא אומר שהיינו אומרים שבנדר כתוב **לאסור איסור על נפשו** והק מי שנפשו קנויה לו ולא במי שאין נפשו קנויה לו, קמ"ל שעבד יכול להעשות נזיר. **יש להקשות** שיש מקומות שכתוב **ישראל** ולא ממעט עכו"ם ששינו לגבי ערכין **דבר אל בני ישראל** ושנו על כך שבני ישראל מעריכים ולא עכו"ם, ואין לומר שאין נערכים שכתוב **איש**, ויש לומר שבנזיר נאמר **לאביו ולאמו לא יטמא** ודוקא במי שיש לו אב ועכו"ם אין לו אב, אך יש לדחות שאם הכוונה לענין ירושה הרי ר' חייא בר אבין אמר בשם ר' יוחנן שעכו"ם יורש את אביו מדאורייתא כמו שכתוב **כי ירושה לעשו נתתי את הר שעיר** אלא יש לדרוש שרק במי שמוזרה על כיבוד אביו, אך יש לדחות שלא כתוב כיבוד אב בנזיר, ויש לומר שדורשים לאביו ולאמו לא יטמא שיש נזירות רק למי שיש טומאה ולעכו"ם אין טומאה **עמוד ב** שכתוב **ואיש אשר יטמא ולא יתחטא ונכרתה הנפש ההיא מתוך הקהל** ורק ישראל נחשבים קהל ולא עכו"ם, אך יש לדחות שרק כרת אינו חייב אך יהיה טומאה, ויש לומר שדורשים מוזהר **הטהור על הטמא** שרק מי שיש לו טהרה יש לו טומאה ובעכו"ם שאין טהרה אין טומאה, ואין לומר שטהרה אין לו אך טומאה תהיה לו שכתוב **ואיש אשר יטמא ולא יתחטא**, וטהרה וטומאה הם באדם אחד, ורב אחא בר יעקב לומד מהפסוק **והתחלתם אותם לבניכם אחריכם** שרק מי שיש לו נחלה יש לו טומאה ומי שאין לו נחלה אין לו טומאה, אך יש לדחות שלפ"ז בעבדים שאין נחלה לא יהיה טומאה, ורבא מבאר שלגבי ערכין יש ריבוי **איש** ואין ללמוד גם בנזיר כך שכתוב **איש** לרבות עכו"ם והמיעוט רק ממעט עכו"ם מקרבן כי עכו"ם ממעטים מקרבן כדברי ר' יוסי הגלילי שכתוב **לעולה** פרט לנזירות, ואין לומר שהפסוק מלמד שרק ישראל נזורים נזירות עולם ועכו"ם לא, אך הם יהיו נזירים שכתוב **איש**, כי לא כתוב בפסוק נזיר עולם, ואין לומר שבא למעט שרק ישראל מדירים בניהם בנזיר ועכו"ם לא ואין למעט מנזירות שכתוב **איש**, כי ר' יוחנן אמר שזה הלכה בנזיר שאב מדיר את בנו, וכן אין ללמוד שרק ישראל יגלחו על נזירות אביהם ועכו"ם לא,